

בית משפט השלום בראשון לציון

נ' קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

ועדת ערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט – 1959

בפני כב' השופטת שלומית יעקובוביץ, אב"ד
פרופ' הלל, חבר
עו"ד שגיב, חבר

א.ט.

המערער

נגד

קצין התגמולים

המשיב

החלטה

- 1
  - 2
  - 3
  - 4
  - 5
  - 6
  - 7
  - 8
  - 9
  - 10
  - 11
  - 12
  - 13
  - 14
  - 15
  - 16
  - 17
  - 18
  - 19
  - 20
1. עסקינן בערעור על החלטת המשיב מיום 29.12.10 לפיה הוכר קשר של החמרה בשיעור של מחצית בין ההפרעה בגב התחתון, ממנה סובל המערער, ובין תנאי שירותו הצבאי.
  2. המערער יליד שנת 1963 גויס בחודש יולי 1982 לשירות חובה בצה"ל והמשיך בשירות קבע כחשמלאי גנרטורים ובינוי בחיל האוויר.
  3. ביום 25.5.09 הגיש המערער תביעה להכרת זכות על פי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט – 1959 (להלן: "החוק"), במסגרתה ביקש לקבוע כי ההפרעה בגב תחתון (לרבות מפריצת דיסק), ממנה סובל, נגרמה "תוך ועקב" שירותו הצבאי, אשר היה כרוך במאמצים פיזיים ובמהלכו אף נדרש ביום 10.2.00 לפרוק משאית של חביות דלק במשקל של 185 ק"ג, משימה שלאחר ביצועה סבל מכאבי גב עזים עם הקרנה לרגל ואובחן כסובל מפריצת דיסק, בעטייה נותח מספר שנים לאחר מכן (ראה טופס התביעה – מסמך I בתיק הרפואי וכן תצהיר מיום 20.7.09 – מסמך 207 בתיק הרפואי) (להלן: "התביעה").
  4. התביעה התקבלה בחלקה, תוך קביעה כי ההפרעה בגב תחתון החמירה עקב תנאי השירות הצבאי בשיעור של מחצית מדרגת הנכות הכוללת (ראה החלטת המשיב מיום 29.12.10 – מסמך 160 בתיק הרפואי).

בית משפט השלום בראשון לציון

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

ועדת ערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט – 1959

- 1
- 2 4.1 קביעה זו סומכת על חוות דעתו של דר' פרידמן מיום 25.6.10, אשר המליץ להכיר בקשר של
- 3 החמרת נוכח האפשרות כי אופי עבודתו של המערער כפי שהובאה בפניו החמירה את מצבו
- 4 הרפואי בגב התחתון.
- 5 המומחה לא מצא לקבוע קשר של גרימה הן מאחר ולא הוצג בפניו כל תיעוד "להופעת
- 6 הפרעה בגב תחתון לאחר ארוע הריג מקדים" והן נוכח העובדה כי מצבו הרפואי של
- 7 המערער "בע"ש מותני הינו בשל שינויים ניווניים בגב תחתון – הפרעה מולטיפקטוריאליה
- 8 המושפעת ממשנתנים שונים" חלקם ידועים (נטיה גנטית, סגנון חיים, עישון, משקל יתר,
- 9 תזונה) וחלקם נעלמים "ואשר להם השפעה מכרעת על פרוץ" המחלה (מסמך 151 בתיק
- 10 הרפואי).
- 11
- 12 5. המערער לא הסכין עם החלטת המשיב ומכאן ההלך שבפנינו.
- 13
- 14 6. במסגרת הליך זה הוגשה מטעם המערער חוות דעת רפואית מיום 27.4.11, ערוכה על ידי
- 15 דר' ולן (מע/1 – מסמך 202 בתיק הרפואי).
- 16 בחוות הדעת קבע המומחה כי יש לזקוף את מלוא נכותו של המערער בגב תחתון לתנאי
- 17 שירותו בצה"ל ולפגיעת עמוד השדרה המותני מיום 10.2.10, אותו אירוע של פריקת חביות
- 18 דלק, המתועד בדו"ח פציעה (מסמך 248 בתיק הרפואי) –
- 19 "נטייתו של ד"ר פרידמן לייחס את מחצית מהנכות בעמוד השדרה המותני ... לגורמי
- 20 סיכון מולטיפקטוריאליים כנטיה גנטית, סגנון חיים, עישון, מקל יתר, תזונה ועוד איננה
- 21 מבוססת על הספרות הרפואית, ודאי אינה רלבנטית כאשר קיימים גורמי סיכון ברורים
- 22 אשר מוכרים בספרות הרפואית, כגון הרמה נשנית של משאות כבדים ועבודה ממושכת
- 23 בכיפוף ופיתול הגוף. כאבי הגב מהם סבל ... אף הותמרו באירוע מיום 10.02.2000 בו
- 24 הופיעו כאבי הגב התחתון לאחר פריקת ציוד כבד ממשאית.
- 25 לאור האמור לעיל ברי כי פגימתו ... בעמוד השדרה המותני הינה תוצאת תנאי שירותו
- 26 בצה"ל, ופגיעת עמוד השדרה המותני מיום 10.02.2000, וקיים קשר של גרימה בין שירותו
- 27 בצה"ל לנכותו בעמוד השדרה המותני"
- 28 (מע/1 – מסמך 199 בתיק הרפואי)
- 29
- 30 יצוין כי המומחה נחקר על חוות דעתו ובעדותו לא היה כדי לגרוע מקביעותיו (ראו
- 31 פרוטוקול ישיבת יום 17.4.2012).
- 32
- 33 7. משהובר, כאמור, במהלך ישיבת ההוכחות כי דו"ח הפציעה, המתייחס לאותו אירוע מיום
- 34 10.2.10 (להלן: "האירוע החריגי"), לא נמצא בתיקו הרפואי של המערער המתנהל אצל

בית משפט השלום בראשון לציון

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

ועדת ערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט – 1959

- 1
- 2
- 3
- 4
- 5
- 6
- 7
- 8
- 9
- 10
- 11
- 12
- 13
- 14
- 15
- 16
- 17
- 18
- 19
- 20
- 21
- 22
- 23
- 24
- 25
- 26
- 27
- 28
- 29
- 30
- 31
- 32
- 33
- 34

המשיב וממילא לא עמד לעיונו של המומחה דר' פרידמן, הופסק הדיון על מנת לאפשר לאחרון לעיין בו ולשוב ולשקול עמדתו בתביעה (ראה פרוטוקול ישיבת יום 17.4.2012).

8. בעקבות אותו דו"ח פציעה ותיעוד רפואי נוסף שהוצג (מסמך 256 בתיק הרפואי) שינה דר' פרידמן קביעתו ובחוות דעת רפואית נוספת שערך מיום 16.5.12 קבע כי יש להעמיד את שיעור ההתמרה הנזקפת לחובת השירות הצבאי על 3/4 – "לפיכך ניתן לקבוע כי החל לסבול מכאבים בגב תחתון במהלך השירות הצבאי, תחילת תלונותיו קרוב לודאי שנת 1983 עם המשך רישומים לאורך השנים כאשר בשנת 2000 חווה ארוע חריג – תרמת משקל כבד ובעקבות זאת התמרה נוספת במצבו הרפואי ובעקבות ארוע זה בוצעה בדיקות CT ע"ש מותגי המאתרת פריצת דיסק בגובה SI-L5. הפרעה בדיסק הבין חוליית הינה הפרעה רבת משתנים. אצל התובע קיים גורם סיכון מובהק של משקל יתר כפי שעולה מהרישומות הרפואיות. יש לציין כי תורמים להפרעה זו בחלקם הגדול גסתר ולא ידוע. בנוסף ארוע חריג שחווה הוסיף נדבך נוסף של סבל וחולי על תחלואה קודמת בגב תחתון והחמיר מצבו הרפואי הכולל. על כן הנני בדעה כי יש לראות באופי שרותו בצה"ל וארוע חריג שחווה בשנת 2000 ככאלה שהחמירו מצבו הרפואי בשיעור של 75%" (מסמך 258 בתיק הרפואי)

בחוות דעת זו חזר בו המומחה מקביעתו כי תלונותיו של המערער על הפרעה בגב תחתון הופיעו בשנים האחרונות לשרותו בצה"ל (ראה חוות דעת מיום 25.6.10 – מסמך 150 בתיק הרפואי) ואף נמנע מלשוב ולקבוע באופן מפורש כי הפרעה בגב תחתון, ממנה סובל המערער, "הינה תוצאת הפרעה ניוונית של מערכת השלד האקסטיאלית" (ראה חוות דעת מיום 29.8.11 – מסמך 213 בתיק הרפואי).

יצוין כי המומחה לא נדרש לחקירה על חוות הדעת (ראה הודעת הצדדים מיום 26.6.12).

9. לאחר שנתנו דעתנו למכלול כולו, לרבות ובמיוחד לחוות דעתו העדכנית של המומחה מטעם המשיב (חוות הדעת מיום 16.5.12 – מסמך 258 בתיק הרפואי), על קביעותיה, סבורים אנו כי דין הערער להתקבל.

בית משפט השלום בראשון לציון

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

ועדת ערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט – 1959

1

2 10. בנסיבות הענין כפי שבאו בפנינו ומשלא הוכח כי המערער סבל וסובל מ"הפרעה ניוונית של

3 מערכת השלד האקסטיאלית" (ראה בדיקת CT מיום 5.3.00 – מסמך 250 בתיק הרפואי ללא

4 כל ממצא המלמד על תהליך ניווני לבד מפריצת דיסק), דומה כי ההכרה בקשר סיבתי רפואי

5 בין תנאי השירות של המערער והאירוע החריג מיום 10.2.00 לבין ההפרעה בגב התחתון,

6 לרבות פריצת הדיסק בעטייה נותח (כך על פי תווית דעתו העדכנית של המומחה מטעם

7 המשיב), מחייבת הכרה בקשר של גרימה, כפי שהיטיב להסביר זאת המומחה מטעם

8 המערער בהוות דעתו-

9 "נסיבותיו של ד"ר פרידמן לייחס את מחצית מהנכות בעמוד השדרה המותני ... לגורמי

10 סיכון מולטיפקטוריאליים כנטיה גנטית, סגנון חיים, עישון, מקל יתר, תזונה ועוד ...

11 ונדאי אינה דלבנטית כאשר קיימים גורמי סיכון ברורים אשר מוכרים בספרות הרפואית,

12 כגון הרמה נשנית של משאות כבדים ועבודה ממושכת בכיפוף ופיתול הגו. כאבי הגב מהם

13 סבל ... אף הוחמרו באירוע מיום 10.02.2000 בו הופיעו כאבי הגב התחתון לאחר פריקת

14 ציוד כבד ממשאית"

15 (מע/1 – מסמך 199 בתיק הרפואי) (ההדגשה שלי – ש.ג.)

17 10.1 משהוכרו תנאי השירות כגורם סיכון שהתממש ויותר מכך הוכח והוכר "אירוע חריג"

18 בסמיכות זמנים לפריצת הדיסק, אין, לדדנו, מקום על פי הפסיקה הנוהגת בכל הערכאות

19 לקבוע קשר של החמרה אך בשל היות ההפרעה בגב תחתון הפרעה מולטיפקטוריאלית, אשר

20 גורמיה בתלקם ידועים ובחלקם עלומים.

22 10.2 אמת, מקום בו נטען כי בתנאי השירות (להבדיל מ"אירוע חריג") היה כדי לגרום לפגימה

23 בעמוד השדרה המותני והוכח בפנינו כי המערער סבל מתהליך ניווני, מצאנו גם אנו לזקוף

24 לחובת תהליך טבעי זה חלק מנכותו הכוללת, אך כאמור אין הדבר כך בעניינו של המערער,

25 אשר החל לסבול מכאבי גב תחתון בתחילת שנות העשרים לחייו לאחר מאמצים פיזיים,

26 ללא עדות לתהליך ניווני.

28 11. בשולי החלטתנו אך לא בשולי הדברים מבקשים אנו לציין כי משהוכח בפני המשיב

29 והמומחה מטעמו אותו "אירוע חריג", לא היה, לשיטתנו, מקום להמשיך ולנהל את ההליך

30 וראוי היה כי המשיב על פי דרכו במקרים רבים דומים יכיר בקשר של גרימה.

31 (ראה בענין זה הערות אבי"ד במהלך ישיבת יום 17.4.12 כפי שתועדו בפרוטוקול הדיון)

32

33

בית משפט השלום בראשון לציון

קצין התגמולים-משרד הבטחון-אגף השיקום

ועדת ערעורים לפי חוק הנכים (תגמולים ושיקום), תשי"ט – 1959

1
2
3
4
5
6
7
8
9
10

12. אשר על כן, מורים אנו ביטול החלטת המשיב מיום 29.12.10 וקובעים כי ההפרעה בגב תחתון, ממנה סובל המערער, נגרמה "תוך ועקב" שירותו הצבאי. המשיב ישא בהוצאות המערער (שכ"ט המומחה דר' ולן על פי קבלות שיוצגו) ובשכ"ט עו"ד בסך של 12,500 ₪.

המזכירות תשלח החלטה זו לצדדים בדואר רשום + אישור מסירה.

ניתנה היום, כ"ח תשרי תשע"ג, 14 אוקטובר 2012, בהעדר הצדדים

שלומית יעקובוביץ, שופטת

11
12
13
14
15
16
17
18
19
20

עו"ד שגיב, חבר

פרופ' הלל, חבר